

OLIVIA HO

PRACUJÍCÍ ŽENA

BYLY ASI TŘI hodiny odpoledne, když jim ujel pohřební vůz.

Toho dne bylo v Singapuru velmi horko. Hutné vedro se tetelilo v prašných ulicích, lidé se ploužili co nejpomaleji, jako by nechtěli přitahovat jeho pozornost. Pohřební vůz, jeden z těch nových samohybných modelů, ujížděl pomalu. V jednu chvíli si to důstojně šinul a tiše bafal v pohřebním procesí, v další se skřípěním ujížděl po Viktoriině ulici, vypouštěl oblaka páry a zanechal za sebou pohmožděné truchlící. Po najetí do šklebící se díry na cestě zahrnul prudce doleva a profuněl ulicemi s krámky vyděšených čepičářů a prodavačů koberců. Pochopitelně se ho nikdo nesnažil zastavit – jakýkoliv stroj na kolech mohl v těchto horkých dnech vybuchnout a pohřební vozy k tomu byly obzvláště náchylné, protože na zdraví jejich pasažérů nebyl z logiky věci brán takový ohled. Uprchlý vůz tak k rozladění pronásledovatelů dál nabíral rychlost a cestou rozséval květiny a ozdobné střípce, než narazil do zdi malajského hřbitova a převrhl se.

Když k němu pohřební průvod doběhl, vůz ležel na boku, otevřený a prázdný. Pozůstali se podívali na muže, který průvod vedl. Ten si sprostě ulevil v kantónštině a poté se zhluboka nadechl:

„Nemůže být daleko.“

„To nemůže,“ prohlásil kdosi. „Vždyť je po smrti.“

Vůdce truchlících s funěním obhlédl havarovaný pohřební vůz a povšiml si narůstajícího okolního davu i napětí, které tradičně doprovázelo příchod většího počtu Číňanů do malajské čtvrti. Za jak dlouho se asi objeví policie a začne klást nepříjemné otázky? Rychle zvažoval možnosti.

Pohřební vůz vyřešil dilema za něj, když vydal zlověstné hvízdnutí a potom vybuchl.

Ve zmatku, který následoval, si nikdo nevšiml, že se o několik ulic dál rozrazily dveře, rozbil talíř a ozval se ženský výkřik.

★ ★ ★

„Zbraně,“ řekl muž u dveří.

Ning Lam nadzvedla obočí. Přehodila si neposlušný copánek zpátky přes rameno, hrábla do papírového kornoutu se směsí *kacang puteh*, hodila si do pusy vařenou cizrnu a ostentativně ji rozkousala.

„Zbraně,“ zavrčel strážný. „Po zuby ozbrojenou tě ke staříkovi nepustím. A zahod' ten pitomej kornout.“

Ning zvedla své normální oko v sloup. To druhé, svítící mechanická bulva, jen cvaklo a dál upřeně zír-

ralo na strážného, což většinu lidí zneklidňovalo. I tenhle měl co dělat, aby neucukl. Ning na něj normálním okem povzbudivě mrkla, odepjala od pasu motýlkové nože a položila je na stůl. Následovaly dvě krabice šipek a nakonec ze zad stáhla samostříl.

„Tohle si nechám,“ zamávala kornoutem.

Muž si nedal říct a pokusil se jí kornout vytrhnout. Ning si ho přehodila do levé ruky, pravou lapila dotírající prsty a zkroutila je, až muž vyjekl. Pustila ho, prošla kolem něj a zalovila v kornoutu po pražených oříšcích. Slyšela, jak si za ní ve vchodu odplivl.

„Zasraná hybrida.“

Ning se protlačila hráčským doupětem mezi hulákajícími muži v propocených tílkách a životem znuděnými hospodyněmi, co se společně tlačili kolem stolů s *chap ji kee* a u nových mosazných hracích automatů. Další místnost byla tmavá a s nízkým stropem – musela se sehnout, když překračovala spleť měděných trubek plazících se po podlaze a podél temných postav rozvalených na nízkých pryčnách a zasněně nasávajících opiový kouř linoucí se z gutaperčových náustků. U dveří na konci další chodby stál jiný strážce. Tenhle se na nic neptal, jen si ji změřil od hlavy k patě v jejích plandavých kalhotách, blůze a kdysi světle zelené, nyní umolousané a rozepnuté *kebayi*. Nadzvedl před ní červený korálkový závěs a ohlásil ji:

„Slečna Ning, Dědečku.“

„Jdete brzy, slečno Ning,“ oslovil ji majitel přezdívký. „Omluvte mě na chvíli, hned se vám budu věnovat.“

Šéf místní *kongsi*, tajné obchodní společnosti, se otočil zpět ke stolu a sklonil se nad vyřezávaným tácem, na kterém ležela asi třicítka lidských prstů. Na některých byly zlaté prsteny a dlouhé jizvy. Žádný nepocházel ze stejné ruky. Ning si hodila kacang puteh do pusy, jazykem nahmatala suchý hrášek a vyplivla ho.

„Než je pošlete na Penang, hezky je zabalte,“ řekl Dědeček mužům čekajícím kolem. „Chci, aby ta hacká verbež, co se tam rozlézá, poznala, komu který patří. Příště už si rozmyslí plést se do našich obchodů. Tenhle ne,“ dodal a ukázal na prst na kraji s příšerně ohryzaným nehtem. „Ten patří Eng Siokovi, kterého jsem si vážil jako vlastního syna. Pošlete ho jeho rodině do Keong Saik, ať vidí, že pošlapal naše posvátné přísahy. A ať jim to připomene, komu jsou zavázáni věrností.“

Tác s prsty zmizel a místo něj se na stole objevily dva kouřící šálky čaje.

„Odpusťte mi ten ohavný výjev, slečno Ning,“ obrátil se na ni Dědeček. „Jsem jen skromný obchodník, co se snaží obstát v tomhle krutém světě a pomáhat svým lidem. Bohužel spousta dalších mi nepřeje a já se, abych tak řekl, už musel ozvat.“

Ning zmuchlala prázdný kornout a posadila se.

„Lung-ťing,“ poznamenala k čaji. „Jsem polichocena, Dědečku.“

„Nechal jsem ho přivést přímo z Če-ťiang. Máte dobrý nos na čaje, slečno Ning.“

„Mám dobrý nos na víc věcí,“ Ning zvedla šálek a labužnický si s ním přejela pod chrípím.

„Slyšeli jsme,“ Dědeček udělal to samé. „A právě to se nám teď hodí. Máme jednu nezvěstnou. Vysoká Číňanka, tělo samá jizva, poznáte ji hned, jak ji uvidíte. Naposledy ji spatřili v okolí Kandahárské ulice.“

„Ach tak,“ řekla Ning. To leccos vysvětlovalo. Mluvila plynne malajsky a muslimskou čtvrť Kampong Glam dobře znala, což tady v kongsi o sobě mohl tvrdit jen málokdo. „Ta záležitost s pohřebním vozem byla vaše práce.“

Dědeček zvedl obočí. „Jste bystrá, slečno Ning. Ano. Ten pohřební vůz byl náš.“

„V pohřebních vozech se sice dvakrát nevyznám,“ pokračovala Ning, „ale nebývají lidé, co jsou uvnitř, obvykle mrtví?“

„Zmlkni!“ ozval se hlas ze zadní části místnosti. „A dávej si před Dědečkem pozor na jazyk, hybrid!“

Ning se podívala na muže ve stínu. Na stoličce se tam hrbil Dědečkův prasynovec Chee Junior a kapesním nožem se rýpal za nehty.

„Nač ta nedůtklivost?“ zeptala se. „Ne, nech mě hádat – ten vůz byl tvůj nápad. Na to je zapotřebí opravdu geniální fištrón, aby dokázal zfušovat tak jednoduchou záležitost. Ale co o tom můžu vědět já, obyčejná pracující žena, že?“

Chee se zvedl ze židle a přišel na světlo.

„Dědečku, říkal jsem ti, že není nutné do toho tahat někoho cizího, a už vůbec ne poloviční ženskou bez vlastního klanu. Říkal jsem...“

Dědeček bouchl pěstí do stolu, až čaj vyšpláchl.

„Už jsi toho napovídal dost! Ta tvoje bláznivina mě stála příliš mnoho lidí,“ povzdechl si ztěžka. „Tahat do našich záležitostí stroje... Všechny ty mašiny nás jednou přivedou ke zkáze. Za starých dobrých časů jsi po bělochovi hodil sekeru a on zalezl. Žádné mechanické čertoviny.“

Ning usrkla výtečný čaj a nechala si pro sebe, že sekeru vržená po britském veliteli Čínského protektorátu vedla ke tvrdému zásahu proti čínským tajným společnostem, z čehož se obchod vzpamatoval dodnes. Dědeček po chvíli pokračoval.

„Ta žena, kterou máte najít, slečno Ning, není tak úplně... z masa a kostí.“

„Takže hybrid.“

„Dá se to tak říct,“ Dědeček se na chvíli odmlčel. „Vlastně je to ten nejhybridovější hybrid, jakého kdo kdy viděl.“

„Kde jste k ní přišel?“

„Do toho ti nic není,“ zavrčel Chee.

„Naopak,“ ohradila se Ning. „Ať už je ta ženská, co chce, někdo se po ní bude shánět. A já potřebuju vědět, jak moc se mi bude plést do cesty.“

„Byla státní majetek,“ řekl Dědeček.

Ning obdivně hvízdla.

„Tomu říkám troufalost. Víte, že za oplétačky s Brity si účtuju něco navíc?“

„Za svoji práci dostanete zapláceno,“ obořil se na ni Dědeček. „Stejně tak za diskrétnost. Jestli vás chytnou, o nás se dozvědět nesmí.“

„A k čemu ji vlastně potřebujete?“ zajímala se Ning. „Jestli je plná šroubů, jak naznačujete, v Čínské čtvrti stejně nenajdete mechanika, který by byl schopný ji dát dohromady.“

„Teprve teď vám do toho nic není,“ řekl Dědeček. „Přiveďte ji. To je vše, co se po vás chce.“

Ning se kousla do jazyka. Nebylo těžké si představit, k čemu by kongsi byl přísně tajný státní experiment. Tvrdá opatření výrazně omezila činnost tajných společností a ty se neustále snažily najít způsob, jak to Britům vrátit. I kdyby nevěděly, co si se svou kořistí dál počít, držet ji jako rukojmí byl dostatečný políček do tváře protektorátní vlády.

„Očekáváme, že nás budete denně informovat,“ pokračoval Dědeček. „Rád vím, za co platím. A nerad dlouho čekám.“

Lenivě přešel prstem po kresbě dřeva na stole, ze kterého ani důkladné drhnutí očividně nedokázalo odstranit krvavé skvrny.

„Jistě,“ přikývla Ning. „Pracuju velmi rychle.“

„To doufám,“ řekl Dědeček. „Přiveďte tu ženu. Pak dostanete zapláceno.“

„Budu ale potřebovat zálohu,“ upozornila Ning. „Informace něco stojí.“

Dědeček se zarazil a pak podrážděně mávl rukou. Chee s nechutí hodil na stůl obálku a usklíbl se:

„Nejspíš si na ty prachy potřebuje co nejdřív sáhnout. U holky, kterou prodali do otroctví, mě to vůbec nepřekvapuje.“

Ning mlčela. Dědeček si odkašlal.

„Díky, že jste si na nás udělala čas, slečno Ning. Ozvěte se.“

„Děkuji za čaj,“ zvedla Ning obálku a vyšla z místnosti. Prošla kolem snících kuřáků opia, skrz horký halas hráčského doupěte a ven na ulici do raného monzunového deště.

★ ★ ★

Khairunnisa seběhla dolů po schodech. Zamkla a zatarasila dveře do krámu, pak to samé provedla se zadními dveřmi v kuchyni. Zatáhla všechny záclony.

Seshora se ozvala rána. Khairunnisa se otočila a přinutila vyjít po schodech nahoru.

Její život nebyl od chvíle, kdy ovdověla, příliš vzrušující. Nebyl takový ani předtím, ale čas od času si popovídat s manželem jej činilo o něco méně jednotvárným, přestože se jim za půldruhého roku jejich dohodnutého manželství nepodařilo úplně překlenout rozpaky. To však bylo narušeno dvěma překvapivými událostmi: poprvé, když se v Batávii zřítila z nebe ornitoptéra a ze všech lidí spadla na hlavu právě jejímu muži, který zrovna přecházel ulici cestou na výstavu hraček, a podruhé, když zjistila, že jí v závěti odkázal dům a hráčkářství navzdory vzteklé nelibosti jak jeho, tak její rodiny. Koneckonců řemeslo jí šlo mnohem lépe než jemu. Vyráběla překrásné věci, které vždy fungovaly. A tak se zavřela v dílně, zatímco lidé si o ní poví-

dali, že žije sama a vede manželovy obchody bez účasti jeho rodiny, a pracovala, aby ty zlé hlasy přehlušila vrčením udělatek a cinkáním hudebních skříněk. A děti její hračky milovaly a lidé přicházeli až z opačného konce ostrova do Baserské ulice pro její mechanické javánské tanečnice a zpěváky *wayang*, pro její drobné automobily a rikša roboty, pro dokonalý pohyb jejích lesklých plechových vzducholodí, které líně pluly vzduchem v kruzích, poháněné motorkem, na něž dávala tříletou záruku. Život plynul mile a poklidně, dokud se do jejího domu zadními dveřmi nevpotácela šílená Číňanka zakrvácená od hlavy k patě, která teď blouznila v neznámém jazyce a zmítala se v rohu dílny.

„Prosím, buď potichu,“ žadonila vdova. „Někdo tě uslyší a bude zle. Určitě tu vůbec nemáš co dělat.“

Neznámá na ni nechápavě zírala. Je obrovská, uvědomila si Khairunnisa. Měla široká ramena a dobré dva metry na výšku. Oblečená byla jako hastroš, ve tmavomodrém potrhaném oblečení. Skrz díry v látce Khairunnisa zahlédla na jejím těle spoustu jizev. Žena začala křičet, ale rozhodně to nebylo malajsky ani čínsky. Jakkoli to bylo divné, znělo to jako angličtina.

Khairunnisa se jí snažila gesty umlčet, což zabralo, ale pak si všimla, že žena zmlkla spíš při pohledu na javánskou tanečnici na ponku, která pomalu posouvala nohy v precizních krůčcích a pohupovala při tom svou do detailů vyvedenou čelenkou ze zlatých plíšků.

„Líbí se ti?“ úlevně vydechla Khairunnisa. „Mám jich spousty, podívej!“